



**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Ite[m] de fide spe & charitate, q[uo]d per hæc tria in sanctis scripturis
assimulet[ur] sancta trinitas, & de capitulo ap[osto]li: tu[n]c aut[em]
cognosca[m] sicut & cognitus sum quid sit cognoscere ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Si posuerit pro peccato animam suam, uidebit semen longæuum & uoluntas domini in manu eius dirigitur. ¶ Ipse autem pater quali uel quanta fide? Fidelis enim in omnibus uerbis, & in isto maxime. Et omnia opera eius in fide, & opus istud præcipue. Quali ergo uel quanta fide mandatum dedit huius obedientiæ, mandatum huius patientiæ. Nimirum tali fide, qualis est ipsæ tanta fide, quantus est ipse, fide admirabili, fide inseparabili, fide perseverantissima, fide uictoriosissima. Quantis irritatus est malis hominum, quam maxime peccatis? Attamen perseverauit in proposito uel promissione tanti boni, & quæ processerant de labijs suis irrita non fecit. Pro quo & David sollicitus: Miserere mei (ait) ut iustificeris in sermonibus tuis, & uincas cum iudicaris. Quantis regibus, quantis regnis armatus diabolus, hoc propositum eius auertere laborauit? Attamen euicit fortissimus deus, & sicut proposuerat, ecce filius eius deus & homo sedet à dextris eius. De illa perseverantia fidelis & fortis dei, nostrum illud opus existit in duodecim libell, quod intitulat de uictoria uerbi dei.

¶ Quod in scripturis antiquis nomina hæc fidei, spei, & charitatis fere ita raro inueniuntur cum res ipsarum, ubique prædicentur, sicut relatiua nomina, patris, & filij, & spiritus sancti, aut tacetur, aut rarissime & cum cautela pronuntiantur. Ca. XV.

Ræclara hodie in Euangelicis & Apostolicis literis, & in ore totius Ecclesiæ prædicatio est horum trium, fidei, spei, & charitatis. Olim non ita. Quotus enim est locus in scripturis ueteris instrumenti, ubi manifestatio luceat proprijs nominibus facierum istarum, fidei, spei, & charitatis? Notum quidem & certum est, omnem scripturam diuinitus inspiratam, res ipsas siue uirtutes intendere, quæ significantur nominibus istis: sed cum ita sit, nihilominus absoluta eadem nomina fere ubique prædicet, quod iam ex parte monstrauimus. Relatiua hæc nomina, quæ sunt pater & filius & spiritus sanctus, aut tacuit, aut rarissime, & cum cautela, & nusquam simul iuncta pronuntiauit. ¶ Exempli gratia. Cum (sicut superius demonstratum est) fere cuncta, quæ dixit Salomon in parabolis, pertineant ad gloriam fidei, ubi hoc ipsum nomen quod est fides palam annuntiauit. Item in Ecclesiaste, cum fere cuncta, quæ illic per multa dicuntur argumenta hominem prouocent ad coronam spei, ubi spei ipsam nominauit. In Canticis canticorum cum fere cuncta pertineant ad sacramentum charitatis, ipsam charitatem non multis uicibus nomine proprio nominauit, dicendo media charitate construit, & alibi, aquæ multæ non poterunt extinguere charitatem. Itaque alibi ordinauit in me charitatem. ¶ Verge hoc nomen charitatis liberius poterat annuntiarum, siue declamari, etiã pueris illis, hominibus carnalibus illis, qui nescirent, nec scire curarent quid fides, quid spes, quid spiritualis dilectio sit, & forte charitatem sufficientem reputarent uiri & mulieris, siue mariti & uxoris, parentum & filiorum, ceterarumque cognationum, siue affinitatum dilectione carnalium. ¶ In diuinis sermonibus de illa charitate agitur, cuius est Ecclesiastica diffinitio hæc, diligere deum, propter ipsum, & proximum non qualescunque sed inimicum hominem diligere propter deum. Nunquid si huiusmodi dilectionis capaces essent homines. Dixisset eis lex, diliges amicum tuum, & odio habebis inimicum tuum? ¶ Similiter de fide sentiendum. Si enim fidei capaces tunc essent homines, per quam Abraham iustificatus est, nunquid posita fuisset lex? Et ut per similitudinem sermo iste magis placeat, nunquid ancillam duxisset Abraham, nisi sterilis fuisset libera? Verum nos de his latius alio in opere tractauimus.

¶ Item de fide, spe & charitate, quod per hæc tria in sanctis scripturis assimilatur sancta trinitas, & de capitulo Apostoli, tunc autem cognoscam sicut & cognitus sum, quid sit cognoscere vel cognosci. Caput XVI.

Ic propositum fuit demonstrare, quod hæc tria sint, per quæ homo ad illam dei similitudinem reformatur quod in initio, proposuit dicens: Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Vnde & Aplos Iohannes, scimus (ait) quia cum apparuerit, filius ei erimus: quoniam uidebimus eum sicuti est. Quatum putas iocunditatis habet demonstratio siue intelligentia hæc: nam beati quidem sancti, prophetarum pro eo, quod in manu eorum, dominus assimilatus est, sicut in Olee dicit. Et nos iam autem meminimus, & locutus sum super prophetas, & ego uisiones multiplicauimus & in manu prophetarum assimilatus sum, sed nihilominus sancti & electi omnes beati, quia sancta trinitas, unus deus pater & filius & spiritus sanctus, per hæc tria, fidem, spem, & charitatem, assimilatur eis. Hic assimilatiouis modus est uniuersalis.

H 4 Habue

Psal. 144
Psal. 32.
Deus maxime
fidelis in uerbis
& promissis suis

Psal. 88
Psal. 90.

Notum testamentum
longe clarior uetus
prædicatum absolute
tum relatiua nomina trinitatis

Can. 5
Can. 8
Can. 1
Charitas Iudaeorum carnalis

Charitas diuina
Mat. 5
Fides Abraham
Gene. 15
Rom. 4
Gene. 16.
Gal. 4

J. Iohan. 3
Dominus assimilatus in prophetis.
Q. 12

¶ Habuerunt sancti Patriarchæ Abraham, Isaac & Iacob (qui & ipsi Propheta fuerunt) quasdam proprias in semetipsis assimilationes patris & filij & spiritus sancti: quod & suo loco commemorauimus: sed hæc est assimilatio uniuersalis, claritas fidei, spei, & charitatis. Quæ uidelicet assimilatio in æternum manebit. ¶ Delectamur rei magnitudine, sed labor est in delectatione, dū sermo deficit inualidus, & quantillū in mente suggerit spūs, fari gestus lingua nō assequitur. Capitulū quippe magnū est, in quo uel circa quod pene defessus animus, iam terminare properat, sermonem habitū de his tribus. Quod capitulum? Nunc (inquit Apostolus) cognosco ex parte. Tunc autē cognoscā sicut & cognitus sum. Nunc autē manent, fides, spes, charitas tria hæc. Maior autem horū est charitas. Quæ enim uoce, qualibus uerbis, horū possumus uerborū sensum consequi? Verbum quippe cognitionis duram quendam significat contractum siue sensum conscientiarū, nimiam nimisq; familiaritatem habentē fiduciam in alterutrū, qui neq; per lectionem, neq; per auditionē, sed per solū fati animam scire potest experimentū. ¶ Multū est quod sacra scriptura de mutua cognitione spiritus dei & spiritus hominis agit per similitudinē. Exempli gratia: Et gaudebit sponsum super sponfam, & gaudebit super te deus tuus. Quod ergo dicit, tunc cognoscā sicut & cognitus sum, uerbo cognitionis sempiternū insinuare uolens unum charitatis, siue torrentem uoluptatis, redundantē ex secreto diuinitatis in interiora animæ diligentis, quia digne uerbis explicare possit? Absconditū est à nobis toto huius nostræ peregrinationis tempore: propter quod Psalmista suspirās dicit. Quam magna multitudo dulcedinis tuæ domine, quam abscondisti timentibus te. Si absconditum est ab omni uiuente, immo peregrinante in ista mortalitate, ut recte dicat, nunc cognosco ex parte. Quid nam est nunc cognosco ex parte, præsertim quia subiungit, Tunc autē cognoscā sicut & cognitus sum? Per superscriptam similitudinē in hoc sensu adiuuemur, quæ dictū est, & gaudebit sponsum super sponfam, & gaudebit super te deus tuus. Nunquam enim sponsa plene cognoscit sponsum affectū, nisi dum per naturalē cōmixtionē fiunt corpus unū. Ibi plane dicere potest nunc cognosco sicut & cognita sum.

¶ Quo sensu uel qua intentione dixerit apostolus: nunc autem manet fides, spes, charitas, tria hæc: maior autem horum est charitas, & quod hæc tria sunt inseparabilia, sicut & ipsa trinitas. Caput .XVII.

Quæstio Andem & illud quæsitū dignū est, quo sensu uel qua intentione dixerit Apostolus, nunc autē manent fides, spes, charitas, tria hæc, maior autem horum est charitas. Nam in beata trinitate, cuius in anima hominis similitudinē per hæc tria formari iam diximus, fidem, spem, & charitatem: certum nouimus, quia nihil prius aut posterius, nihil maius est aut minus, sed totæ tres personæ coætærne sibi sunt & coæquales. Hic autem in ista imagine siue similitudinē, est maius, & est minus: est prius, & posterius: & non parua inæqualitas, cum & supra dixerit. Et si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil sum. Et deinde compositis tribus istis, fide, spe, & charitate, dicat, maior autem horum est charitas. ¶ Ad hæc (inquam) fides uera nunquam sine charitate, Et charitas uera nunquam sine fide est. Sicut indiuisus est unus & trinus deus, pater & filius & spiritus sanctus, sic indiuisa est una & trina uirtus, fides, spes, & charitas, quæ respectu trinitatis in anima hominū efficitur. ¶ Verge de Apostolo scire debemus: quia est, ubi suo sensu fidē prædicat, & est, ubi sensu aliorū sic de fide loquitur, ut eos, qui quasi de fide nimis præsumūt, arguat & corripiat. Deniq; suo sensu fidē prædicat, ita ut fidē, spem, & charitatē, quia uere inseparabilia sunt hæc, simul cōprehendat cum dicit. Ei uero qui non operatur, credenti autem in eum simul qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iustitiam. Et subinde Dicimus enim quia reputata est fides Abraham ad iustitiam. Item: Non enim per legem promissio Abraham, ut hæres esset mundi, sed per iustitiam fidei. Hæc & cætera cum dicit, nimis fidē prædicat, non mortuam aut nudā, sed feruore charitatis uiuā, corona spei ornata. ¶ Et sicut sanctā trinitatē in eo interdū patris nomine inuocamus: Exempli gratia, cum dicimus: pater noster qui es in caelis: ita et hic fidem, spem, & charitatem uno prædicat & subintelligi uult nomine fidei. Porro illorum, quibus loquebatur, scilicet Corinthiorū sensu, quasi fidem à charitate seiuinxit, dicens: do (quod

Materia in ar
rabilis anio p
spm suggesta

1. Cor. 13

Tunc cognosca
sicut & cogni
tus sum.

Esa. 62

Psalm. 30.

1. Cor. 13.

Esa. 62.

Quæstio



1. Cor. 13.

Responsio.
Fides uera nū
quā sine chari
tate est.
Apl's de fide
dupl'r loquit
Rom. 4

Mat. 6

1. Cor. 13